

Toezichtthema's DNB & AFM 2017

Beleggingsondernemingen en beheerders van beleggingsinstellingen

Thema's DNB toezicht - Beleggingsondernemingen en beheerders van beleggingsinstellingen

Aandachtspunt	Uitwerking
Herziening kapitaalraamwerk	<p>In 2017 vervolgt de Europese Banken Autoriteit (EBA) haar werk aan een herziening van het kapitaalraamwerk voor beleggings-ondernemingen. DNB zet zich in voor een passend regelgevingskader en het wegnemen van mogelijkheden die toezichtarbitrage in de hand kunnen werken. Het uitgangspunt is dat vereenvoudigingen in de regelgeving niet tot een verlaging van de toezichteisen leidt. Middels seminars en nieuwsbrieven wil DNB in 2017 met de sector in gesprek treden over de mogelijke vormgeving van nieuwe prudentiële eisen, om op die wijze tot een begrijpelijk en risicogericht prudentieel kader te komen.</p>
Verdienmodel vermogensbeheerders	<p>DNB besteedt in 2017 aandacht aan de houdbaarheid van verdienmodellen in de sector, en in het bijzonder aan het verdienmodel van vermogensbeheerders die onderdeel uitmaken van een groep financiële instellingen. Met name indien een groepsmaatschappij tevens de belangrijkste klant van een dergelijke vermogensbeheerder is, en die groepsmaatschappij zeggenschap heeft over de te betalen beheersvergoeding, onderzoekt DNB diepgaand of het verdienmodel houdbaar is. Teruglopende inkomsten bij de vermogensbeheerder kunnen een verslapping van de focus op compliance en risicobeheersing teweegbrengen. Het blijvend kunnen voldoen aan alle wet- en regelgeving door de vermogensbeheerder is voor DNB van essentieel belang. De invloed die aanpassingen in het verdienmodel hierop hebben is voor DNB onderwerp voor onderzoek.</p>
Liquiditeit open-end beleggingsfondsen	<p>In 2017 heeft DNB verhoogde aandacht voor het liquiditeitsrisico bij open-end beleggingsfondsen. Indien sprake is van verslechterde marktomstandigheden kan het voorkomen dat in korte tijd een grote hoeveelheid geïnvesteerd vermogen wordt teruggetrokken. Dergelijke terugtrekkingen brengen directe schade aan bij individuele fondsen, maar bergen tevens besmettingsgevaaren voor andere financiële instellingen in zich. Door middel van stresstests zal DNB in 2017 identificeren of (groepen) beleggingsfondsen een materieel liquiditeitsrisico lopen. Indien dergelijke risico's worden geconstateerd, zal DNB met de desbetreffende instelling naar oplossingen zoeken om die liquiditeitsrisico's te mitigeren.</p>
On-site onderzoeken	<p>In 2017 zal DNB ook een aantal on-site onderzoeken bij grote beleggings-ondernemingen en beheerders van beleggingsinstellingen uitvoeren. Hierbij zal DNB onder andere kijken naar risico's van het verdienmodel, risico's van outsourcing, IT-risico's en interne modellen voor de berekening van kapitaal. DNB kan ook een aanvullend onderwerpen voor de on-site onderzoeken opnemen.</p>

Toezichtthema's DNB & AFM 2017

Beleggingsondernemingen en beheerders van beleggingsinstellingen

Thema's DNB toezicht - sector overstijgend

Aandachtspunt	Uitwerking
Systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA)	<p>Systematische integriteits-risicoanalyse (SIRA) DNB heeft in 2016 significante verbeteringen maar ook nog veel tekortkomingen in de SIRA van financiële instellingen geïdentificeerd. In 2017 wil DNB verder onderzoeken in hoeverre de SIRA daadwerkelijk tot juiste risicoafwegingen en een passend beheersingsbeleid leidt. De hoofdpunten van dit onderzoek zijn gelegen in: (i) het Product Approval and Review Process (PARP), (ii) fintech initiatieven, (iii) corruptie en belangenverstrengeling bij beleggingen door verzekeraars en pensioenfondsen, en (iv) het faciliteren van een integriteitscultuur.</p>
Technologische innovatie	<p>Financiële technologie (fintech) heeft steeds verdergaande invloed op betaalinstanties, banken, verzekeraars en vermogensbeheerders. Fintech kan tot leemtes in wet- en regelgeving leiden, waardoor daarmee samenhangende risico's niet of onvoldoende worden geadresseerd. In 2017 brengt DNB de verschillende knelpunten in kaart, en doet zij beleidsaanbevelingen om onwenselijke situaties te ondervangen. Indien innovatieve financiële producten of diensten niet goed in het bestaande toezichtkader passen, zijn DNB en de AFM gezamenlijk voornemens om marktpartijen de mogelijkheid te bieden om dergelijke producten/ diensten, in een gecontroleerde omgeving met maatwerk toezicht, aan te bieden.</p>
Uitbesteding bedrijfsprocessen en -functies	<p>Het waarborgen van adequate risicobeheersing is bij uitbesteding van bedrijfsprocessen en -functies gecompliceerd. Om die reden onderzoekt DNB in Q1 en Q2 van 2017 of risico's bij uitbesteding adequaat worden beheerst, waarbij DNB zich met name op kleine en middelgrote banken, betaalinstanties, beleggingsondernemingen en beheerders van beleggingsinstellingen zal richten. Dit onderzoek krijgt mogelijk een vervolg in de tweede helft van 2017.</p>
Toetsingen	<p>DNB bestendigt in 2017 de verdere professionalisering van het proces rond toetsing van bestuurders en commissarissen van financiële instellingen. De aanbevelingen die de externe evaluatiecommissie toetsingsproces DNB en AFM (Commissie-Ottow) heeft uitgebracht, vormen daarbij een belangrijk richtpunt. Op Europees niveau ondersteunt DNB actief de vormgeving van het Single Supervisory Mechanism ten aanzien van gedrag, cultuur en governance, met inbegrip van toetsing van bestuurders en commissarissen. De gespreksmethodieken en het wegen van opleiding en ervaring binnen het collectief zijn belangrijke elementen uit de Nederlandse toezichtpraktijk die hierin terug te vinden zijn.</p>

Toezichtthema's DNB & AFM 2017

Beleggingsondernemingen en beheerders van beleggingsinstellingen

Thema's AFM toezicht - Beleggingsondernemingen en beheerders van beleggingsinstellingen	
Sector specifieke risico's	Uitwerking
Zoektocht naar rendement	De lage-renteomgeving kan een zoektocht naar rendement veroorzaken waarbij het de vraag is of goede afwegingen tussen risico en rendement worden gemaakt. De verwachting is dat consumenten hun geld in meer risicovolle beleggingscategorieën gaan steken. In dat kader houdt de AFM scherp toezicht op het marketinggedrag van beleggingsdienstverleners, de ontwikkeling van nieuwe risicovolle beleggingsproducten en mogelijk malafide marktpartijen.
AIFMD compliance	De AFM voert in 2017 onderzoeken uit bij beheerders van beleggingsinstellingen die van rechtswege over een AIFM-vergunning beschikken. Daarbij wordt onderzocht of aan de eisen ten aanzien van governance, bedrijfsvoering en vermogensscheiding wordt voldaan en wordt bevorderd dat vermogensbeheerders op evenwichtige wijze in het belang van de beleggers handelen.
Kwaliteit beleggingsbeleid	De borging van de kwaliteit van het beleggingsbeleid van beleggingsondernemingen is van groot belang voor een passende dienstverlening aan niet-professionele beleggers. Dit belang wordt in een lage-renteomgeving versterkt omdat de kans bestaat dat er meer risico wordt genomen door de 'search-for-yield'. Om die reden voert de AFM in 2017 een onderzoek uit naar de (borging van) de kwaliteit van het beleggingsbeleid van beleggingsondernemingen.
Passendheidstoets execution only	Uit onderzoek van de AFM is gebleken dat de passendheidstoets en de daaruit voortvloeiende waarschuwing voor zelfstandige beleggers in de huidige vorm beperkte beleggersbescherming biedt. De AFM onderzoekt welke alternatieve passendheidstoets effectievere bescherming aan execution only-beleggers kan bieden.
Bedrijfsvoering beleggings- ondernemingen	De AFM doet onderzoek naar beleggingsadviseurs en vermogensbeheerders die zich schuldig maken aan schending van normen op het gebied van integere en/of beheerste bedrijfsvoering, waardoor de belegger schade (kan) ondervinden. De AFM beoogt het gedrag van dergelijke partijen te veranderen en de kwaliteit van de dienstverlening te verhogen en een meer beheerste bedrijfsvoering te bewerkstelligen. Daartoe zullen, afhankelijk van de ernst van overtredingen, informele maatregelen en formele handhavingsmaatregelen worden ingezet, zoals het opleggen van een last onder dwangsom of een boete of het intrekken van een vergunning.
Toetsing uitbesteding primaire IT-processen	De AFM onderzoekt in 2017 de outsourcing van primaire IT-processen bij de voor de kapitaalmarkt-infrastructuur relevante ondernemingen onder direct AFM-toezicht, zoals beleggingsondernemingen. Met een benchmarkonderzoek naar de beheersing van IT-outsourcing bij dergelijke partijen toetst de AFM de naleving van bestaande wetgeving en beleidskaders voor uitbesteding, waarna een terugkoppeling van bevindingen en concrete aanbevelingen zal plaatsvinden ter verbetering in de toekomst.

Toezichtthema's DNB & AFM 2017

Beleggingsondernemingen en beheerders van beleggingsinstellingen

Member Compliance	Veel beleggingsondernemingen zijn aangesloten bij handelsplatformen ('member') en zijn Direct Electronic Access (DEA)-aanbieders. Dergelijke partijen hebben een 'gatekeeper' functie. De vereisten ten aanzien van Member Compliance worden door MiFID II aangescherpt. Om die reden gaat de AFM in 2017, in de aanloop naar MiFID II, een readiness-project uitvoeren.
Algemene risico's	Uitwerking
Kwetsbaarheid door langdurige lage rente	De AFM beoogt de risico's die samenhangen met een langdurige lange rente te verkleinen. Om dit te bereiken wil de AFM financiële ondernemingen stimuleren om financiële producten aan te bieden die ook in een hogere renteomgeving werken. Impactvolle producten die niet in de huidige lage-rentekomgeving passen of onvoldoende rekening houden met een mogelijke stijging van de rente worden door de AFM geïnventariseerd, met het doel te voorkomen dat financiële ondernemingen producten aanbieden die niet passend zijn voor consumenten.
Datagebruik	Het toenemende belang van het gebruik van klantdata in financiële dienstverlening vergroot het risico op misbruik. De AFM werkt met de Autoriteit Persoonsgegevens samen aan een visie op het zorgvuldig gebruik van klantdata en het toezicht daarop. Hierbij ligt de nadruk op het voorkomen van 'product pushing', en 'misselling' door (verkeerde) profilering van klanten. Een privacy gerelateerd probleem is de ontwikkeling waarbij klanten die minder of geen data wensen af te geven slechtere voorwaarden krijgen of worden uitgesloten van dienstverlening ('exclusion'). De AFM wil dergelijke praktijken tegengaan.
Cybercrime	Cybercrime is een van de meest voorkomende vormen van economische criminaliteit. Het risico bestaat dat ondernemingen benodigde maatregelen niet tijdig nemen door gebreken in beschikbare expertise, verandervermogen en risico-perceptie. De AFM brengt in kaart wat de potentiële cyber-risico's zijn waaraan handelsplatformen en betaal-dienstverleners zijn blootgesteld en onderzoekt de risico's van ongeautomatiseerde toegang tot online omgevingen van beleggersgiro's en depotbanken.
Digitalisering en FinTech's	Digitale dienstverlening verandert het contact met de klant en de manier waarop financiële ondernemingen met hun zorgplicht omgaan. De AFM ontwikkelt een visie met betrekking tot de invulling van de zorgplicht in een gedigitaliseerde omgeving. Het is de bedoeling dat financiële ondernemingen deze visie internaliseren in hun dienstverlening. Daarnaast wordt de toezichtstrategie op het gebied van onwenselijke (fintech) ontwikkelingen met betrekking tot beleggen in 2017 verder ingevuld.

Contact

Michiel van Eersel
HVG Law
michiel.van.eersel@hvglaw.nl
+31 (0)88 - 407 1460

Olga Elsenga
HVG Law
olga.elsenga@hvglaw.nl
+ 31 (0)88 - 407 0431